

opdat ieder, keus doe, om voorwerp van die handeling waarin men, tsgeleerde, als helijke samen te dienen, en elf een levens- en de Univer- aan. Maar dit belenden aard, aan te wijzen, als Koninginne verschillende vereenigde, l, de ziel van tot gelooven. tschappij, con- etenschap, en verband met appij aan zich. versiteit zich onontrolle der smeedde om enzoer in ver- k terug drong nederzag, of aardige groot- ren verouderd ast der weten-

de Kerk van ankelijk was. rsiteit missen. niversiteit de de theologie bannen, zich m het mach- e natuur, den vraag hebben moet de Uni-

en de School bestaat. Wil en, het Hoofd Kerk verblijdt rpsel in van voor Jezus e heerlijkheid tegenoverge- van het voor- grijpende en uten, gaat zij olk een vrij- van haar ko- lijkheid. Van chetenschol- wijs voor be- logisch semi- eeft de Kerk School be- Kerk van

verdere uit- sch der kort- l, al te zeer zeggen, dat ben Kerk en dsomstandig- t. De tegen- van het ge- te tucht der den Staat, hebben de bevoegdheid t. Het recht verzamelen rkrijgen van , betwist ik de bevoegd- deren. Maar Kerk, zooals e Evangelie n allen, die net de Kerk zijn. Dat is n, ter wille ierig is om terkendienst nderhouden. iteit noodig rormen. De en het in e kennis of thans wat de Kerke En wat de woordig is, te spreken, e School te recht mag chool voor- ar besturen. r was daar are hande- che School ttemin door geen ander

doel voor oogen had dan het heil der Kerk in en door de School te bevorderen, dat is waarachtig. Onfeilbaar, neen, dat was ook de Zwolsche Synode niet. Maar met ernst, zonder eenig partij- drijven of personaliteit, biddend, en in de tegen- woordigheid Gods heeft zij gehandeld. Zoowel de wetenschappelijke als de financiële zijde der zaak heeft zij, met getrouwheid, zooveel onvolmaakte en zondige menschen dit kunnen, nauwgezet over- wogen. En toen eindelijk, niet het minst door de stem der ouderlingen, met zeldzame eenparigheid, de drie nieuwe docenten benoemd waren, toen ging het allen als Jacob, in een gewichtig oogen- blik zijns levens, en wij zeiden: waarlijk, de Heere is aan deze plaats!

Thans, mijne hoorders, is de ure aangebroken, waarin dat besluit der Synode volle toepassing zal krijgen, en de benoemden in hun ambt van leeraar aan de Theologische School der Christelijke Gereformeerde Kerk in Nederland, zullen worden bevestigd.

Hoogerwaardige Heeren en Broeders, die straks met eene plechtige gelofte tot dat ambt u zult verbinden, in naam der Christelijke Gereformeerde Kerk, wier dienaar ook ik mag zijn, en als wier tolk ik mij heden beschouw, roep ik U, van ganser harte, het welkom toe! Laat mij U mogen zeggen, dat de Kerk groote verwachtingen van U koestert. Zij hoopt dat gij, van nu aan, uitsluitend voor de theologische wetenschap levend en aan de mededeeling, aan het belijden van die weten- schap, als echte professoren, uw leven wijdend, Kerkedienaren zult zijn, in den hoogsten zin van het woord. God Almachtig geve u daartoe genade en schenke u kracht, naar lichaam en geest beide, opdat gij nooit, in eenig opzicht, de verwachtingen, die de Kerk van u koestert, moogt beschamen. Ik kan mij voorstellen, wat het u gekost heeft een arbeid in de gemeente te verlaten, die dierbaar was aan uw hart, en wat het u nog dagelijks kost in dat onvermijdelijke niet maar u te schikken, maar van ganser harte te zeggen: de wil des Heeren geschiede! Evenwel, Geliefde Broeders, gij zijt uit dien werkkring niet geloopt maar geroepen, geroepen door heel de Kerk, in naam van haar Heer en God. Dat zij u troost en uwe sterkte! Het werk, dat Gij thans aanvaardt, is niet maar tot stichting van eene enkele gemeente, maar tot opbouw van al de gemeenten. Gij weidt van nu aan de schapen, door het mede helpen vormen van goede en bekwaame herders, voor de kudde. Uw werk is anders, maar het is geen ander dan wat tot hertoe met zooveel bekwaamheid en harte- lijke toewijding, door u werd verricht. God vermenigvuldige u genade en vrede, en schenke u dagelijks de zalving van den Heilige, om alle dingen te weten. Uw arbeid, met dien van uwe oudere ambtgenooten, worde rijkelijk gezegend, om de gemeente meer en meer te volmaken en in te leiden in de verborgenheden des Woords. Zelfen theologen zijnde, zult gij theologen vormen, die eens de plaats der oudere en van minder goed onder- wezen dienaren zullen innemen. De Kerk zal niet nalaten voor u en heel de School, met al hare leeraren en discipelen, te bidden en te doen wat zij kan om het arbeiden u aangenaam te maken. Zij bidt dat de Heere u tot een rijken en lang- durigen zegen stelle en u waardig keure om mede te werken tot het opbouwen van die ideale dog- matiek, die tevens de hoogste poëzie is, een loflied aan den Drieëenigen God; die Heilige Theologie, wier grondgedachte en schema, en heerlijke Syn- these is een eeuwig zijn zal: Uit God en door Hem en tot Hem zijn alle dingen; Hem zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid!

En hiernede, geëerde hoorders, heb ik gespro- ken, en noodig ik den Curator, door zijn ambtge- nooten met deze taak belast, uit, om, volgens be- sluit der Synode, tot de bevestiging over te gaan. Daarna sprak Ds J. Bavinck als Voorzitter der Curatoren. Beide toespraken verschenen vereenigd bij G. Ph. Zalsman te Kampen onder den titel: „De Christelijke Gereformeerde Kerk en de Theologische School“.

RULLMANN.

Christus in de „bijbelsche geschiedenis“.

Het zij me vergund, mede in verband met wat ik verleden week aanhaalde uit „Onze Vacatures“, een verslag van een door mij voor „Gereformeerd School- verband“ gehouden rede over den Christus in de bijbel- sche geschiedenis hier te ontleenen aan het dagblad „De Rotterdammer“:

Spr. begon zijn rede met de opmerking dat hij de moeilijkheden, waarvoor de Gereformeerde Paedagoog staat inzake het vertellen van de „Bijbelsche geschie- denis“ aan zijn leerlingen, niet behandelen zal, voor zoover het kwesties van zuivere paedagogiek zijn. Im- mers, het is eerst noodig, dat alle belijders, ongeacht

tot welke „faculteit“ zij behooren, het eens zijn als belijders over de groote lijnen, die ons Christelijk geloof hier dient te trekken. Eerst daarna kan de theo- loog, de homileet, de paedagoog, ieder voor zich, dit gemeengoed der Christelijke belijdenis meebrengen tot zijn speciale vakwerkzaamheid, en hetgeen hij als plicht voor zich heeft erkend, ook langs wetenschap- pelijken weg indenken, en voor de eigen vak-praxis zich ermee bezighouden.

Dit klemt te meer, omdat wat Prof. Noordzij in zijn brochure over „De Geschiedenis der Godsopen- baring op onze scholen“ verdedigt, voorzoover het spr.'s onderwerp raakt, ons voor de werkelijkheid plaatst, dat, indien Prof. Noordzij's standpunt juist is, er in meer dan één opzicht nog pionierswerk ver- richt moet worden, omdat de bestaande handboeken inzake de bijbelsche geschiedenis nog veel te weinig hebben kunnen rekenen met in den laatsten tijd door Prof. Noordzij, en reeds eerder door spr. zelf, verde- digde inzichten inzake het karakter der Bijbelsche ge- schiedenis.

Hierna ging spr. enkele der nieuwere opvattingen na, die er omtrent het wezen en de waarde der „ge- schiedenis“ hoerschen, en merkte op, dat met name de opvattingen van Windelband, later van H. Rickert, inzake geschiedenis (wetenschap), hoewel ze onaan- nemelijk zijn, toch een aanknooppingspunt bieden voor een bespreking van het begrip „geschiedenis“ naar het Gereformeerde belijden.

Spr. ging na, in hoeverre hun probleemstelling „auregend“ kon zijn voor het denken van Gerefor- meerden, maar hoe ook de fout daarin door de belij- denis van deze laatsten overwonnen werd, in theti- schen zin. Met name wat den samenhang betreft tusschen „natuur“ en „geschiedenis“.

Van het algemeene vervolgens tot het bijzondere komende, sprak Dr Schilder over de „Bijbelsche ge- schiedenis“, toonde aan, in hoeverre zij met „andere“ geschiedenis verbonden is, en zich daarvan onder- scheidt, en bezag de heel aparte bedoeling van den bijbel, als hij „geschiedenis“ verhaalt. Aangebond werd waarom, en op welke manier, de bijbelsche ge- schiedbeschrijving zich absoluut onderscheidt (voor wie eenmaal geloofd in de eenheid der Schrift) van alle andere geschiedbeschrijving; ook hier ging spr. uit van het „vooroordeel“ van het „geloof“, dat óók over aard en doel van de geschiedbeschrijving van den Bijbel oordeelt, niet langs den weg van „neutraal“ onderzoek, doch langs dien van aanvaarding der Schrift als Woord van God.

Hierna werd breed gesproken over den „Christus“ (niet „Jezus“) in de geschiedenis, die de Bijbel verhaalt, over Christus' plaats in de geschiedenis der open- baring en des heils, over Hem in zijn messiaanse ambt, en over de in het licht van Gods met betrekking tot den Christus genomen besluiten onmiddellijk dui- delijk wordende eenheid van Oud- en Nieuw-Testa- ment, gelijk deze o.m. gezien wordt in den Christus.

In dit verband wees spr. erop, dat voor het Gere- formeerde belijden de Christus de eenheid der Schrif- ten is, dat uit Hem de van alle andere historische- schrijving onderscheiden geschiedbeschrijving der Schrift verklaarbaar wordt, en trok daaruit voor het onderwijs van de geschiedenis, die de Bijbel gaf, conclusies, die, met erkenning van het verschil tusschen prediking en schoolonderwijs, overeenkomstig waren aan spr.'s opmerkingen, in „De Reformatie“ voor enkele jaren gegeven over de „historische stoffen“ in de prediking. Opgekommen werd tegen het uiteen- rukken van de „heilige“ „geschiedenis“ in zooveel geschiedenissen, tegen het maken van „typen“ van den Christus langs den weg van eigen fantasie, tegen het oplossen van de geschiedenis der Schrift in monu- menta ecclesiae, of in bekeeringsverhalen, of in dramatische teekeningen van Gods incidenteele worste- lingen tegen machten van zonde, of in heldenberichten over geloofshelden met hun worsteling. Tenslotte moet het de Christus zijn, en moet achter Hem dan gezien worden Gods raad (alvorens de paedagoog zelf kan gereed zijn om te beginnen), die, wijl God in Hem zich openbaart, de „stof“ is, telkens weer. Zoo wordt het onderwijs theocentrisch, maar dan daarbij chris- tologisch.

Spreker gaf enkele praktische voorbeelden om te doen zien, hoe, als men eenmaal zich a priori voor deze taak om des geloofs wille stelt, eenzijdigs den paedagoog veel moeilijkheden wachten (vooral nu er nog haast geen werken bestaan, die dezen kant con- sequent uit willen), maar ook anderzijds het onderwijs winnen zal aan diepte, en (dit tegen veler verwachting in) aan eenvoud, en aan „stichting“, ook in het we- ken van eerbied bij het kind voor wat het nog dage- lijks om zich heen gebeuren ziet in kerk en koninkrijk Gods. Met een korte aanduiding van het verschil, dat zou toe te passen zijn (op grond van de Schrift zelf) in het onderwijs aan eerstbeginnenden en verderge- vorderden, besloot spreker.

In de geanimeerde bespreking, die volgde, werd, ge- lijk spr. constateerde, door niemand bestreden wat in zijn betoog principieel en grondlegend was. Hoofd- zaak was: de praktische moeilijkheid die spr. volmon- dig erkende, en die een waarschuwing tegen lief- hebberij en Vernunftspielerei volkomen gerechtvaardigd maakte. Toch mag men niet ongeloovig zijn: indien immers het besproken standpunt bij- belsch is, dan moet het ook, voor wie geloofd, de aller- beste paedagogische winst in den schoot werpen. Ook mag men niet ongehoorzaam zijn: indien een- maal de waarheid aldus is, dan vraagt God gehoors- aamheid. Laat men niet meenen, dat de kinderen het niet „begrijpen“ zullen; want a) het gaat niet om „be- grijpen“ doch om „aangrijpen“, hoewel met erkenning voorts van de duidelijkheid der openbaring; b) bij het bijbelsche-geschiedenis-onderwijs, gelijk het t h a n s zich bewegen moet in het gewone raam, blijven vele vragen voor het kind onbeantwoord; b.v. de plaats van de wonderen (ook de charisma's; waarom toen wel, waarom nu niet?). Heel wat van die vragen worden beantwoordt als de onderwijzer de bijbelsche historie ziet onder het boven aangeduide gezichtspunt en in zijn vertellen van een bepaalde geschiedenis den band aan

het groote geheel, waarin zij voorkomt, laat zien (b.v. de Handelingen der Apostelen).

Met dankzegging door Dr Schilder werd de geani- meerde avond gesloten.

Tot zoover het verslag van „De Rotterdammer“.

Ik geef het hier door, natuurlijk niet om mijzelf te citeeren, maar om ook nu weer een ziehswijze te be- pleiten, waarvoor ik reeds geruimen tijd geleden in een drietal hoofdartikelen van „De Reformatie“ aandacht heb gevraagd. Ik geloof nog steeds, dat het goed is, aan het onderwerp te denken; beschouwingen als van „Onze Vacatures“ doen m.i. zien, waar we uitkomen, in de tegenwoordige constellatie, als het roer niet met forschen ruk omgeworpen wordt.

K. S.

Brighton, Dr A. Kuyper, en wij.

Ds W. v. 't Sant heeft in „Geref. Kbl. Den Haag“ ge- schreven over de Buchman-beweging, waarover ik, om detailcritiek bewust te ontgaan, zijdelings iets op- merkte in de hoofdartikelen over „Onbetaalde Rekenin- gen“. Nuchter, en volkomen juist, merkt Ds v. 't Sant op:

In de zeventiger jaren der vorige eeuw was er in Engeland ook een machtige opwekking in het geeste- lijke leven, de zgn. Brighton-beweging. Dr Kuyper had er van gehoord en nam er toen persoonlijk ken- nis van; hij keerde in 1875 enthousiast van haar mee- tings terug. Hij getuigde (ik ontleen de citaten aan Rullmann's Kuyper-Bibliografie) o.a., dat hij te Brigh- ton „iets in zijn ziel gevoeld had, van wat hij vroeger niet kende“, en hij drong aan, op wat de Engelschen consecration noemen, overgave aan den Heere, het leggen van zichzelf op het altaar. Hij noemde haar „een reveil van zoo hooge beteekenis, dat men na de Hervorming vruchteloos in de kerkgeschiedenis naar wederga zocht. De kracht dezer beweging lag niet in eenigen vorm of leertype, maar uitsluitend in de tegenwoordigheid en krachtvolle werking van den Heiligen Geest“. In een schrijven aan Ds J. H. Gun- ning verklaarde Kuyper nog: „Het is ons geweest (n.l. op de Brighton-conferentie) alsof we een oogenblik in aanraking waren geweest met een levenskracht en levensvolheid als in de eerste Christenen en in de helden der Hervorming uitblonk. In dat oogenblik hebben we gevoeld, dat onze heiligmaking nog te veel ons werk was, dat ons geloof nog niet eenvoudig, en dus ook ons verbond met den Heer nog niet vurig en teeder genoeg was“.

Vrij langen tijd bleef Dr Kuyper met de Brighto- sche beweging ingenomen. Pas na zijn ziekte, die hem buitenslands deed vertoeven, bleek hij ook geestelijk genezen. In „De Heraut“ schreef hij in de lente van 1878 eenige artikelen, waarin hij de dwaling der per- fectionisten bestreed en met diepe smart erkende in zijn meening over de Brighton-beweging te hebben misgetast. Ontroerend is, wat hij daarover zeide. Ik kan niet nalaten een gedeelte daarvan over te schrijven.

„Er lag, zoo zegt hij, iets betooverends in zoo mach- tige gebeurtenis, heerlijk naar het scheen contrastee- rend met de materiële en ongoddelijke drijvingen onzer eeuw. En dit alles gehuld in den uitnemenden vorm, waarin de Engelsche Christen zich beweegt, en dieper gehuld nog in het kleed van den vreemde, dat zoo menige woude voor het oog pleegt te bedekken, had metterdaad ten gevolge, dat de misleiding vol- komen was. Toch werd, gelijk altijd, zoo ook hier, het onwezenlijke eerlang van het ware geschild door de feiten, die straks door den Heiligen Geest vertolkt, een schifting brachten ook in de zielen. En toen nu bijna overal gebeurde, wat men ook ten onzent zag, dat de onvaste geesten, de synergetische lieden, de Arminiaansche fanatieken en de vijanden van een dieperen gang, zich almeer van dezen stroom meester maakten, toonden, dat ze er zich in thuis voelden en allerwege in al grover geestelijke extra-vagantiën uitspatten, toen moest het licht der waarheid ook voor deze droeve verschijning wel opgaan en kon het niet anders, of de echte zonen van ons Nederlandsche Cal- vinisme, d.i. diep-ernstig geestelijk leven, moesten wel, voorzoover ze op deze wateren waren afgedreven, tot de beschamende belijdenis komen, dat ze zich én in- tellectueel, én, wat erger is, in geestelijken zin, bij de beoordeeling van deze verschijning vergist hadden, en wel met een vergissing, die, verre van onschuldig te zijn, veeleer leiden moest tot inkeer en mannelijke belijdenis van schuld.“

Hoe Kuyper eenigen tijd met die beweging had kunnen sympathiseeren, deze vraag roert hij ook zelf aan. Hij zegt er dit van: „In hoeverre de hoogstaande overspanning van het zenuwleven, die kort daarop in zoo ernstige krankheid uitbrak, mee bij de ver- klaring van deze mistasting in rekening mag komen, sta aan de geestelijken onder Gods kinderen, sta bovenal aan den Kenner van lijf en ziel beide ter beoordeeling. Misschien mag ook gezegd, dat het ge- brekkige onzer theologische opleiding, die beter thuis maakt in de doolpaden der critiek dan in den doolhof van het geestelijk leven, aan zulk een mistasting blootstelt“.

Laten diegenen onder ons, die warme genegenheid voor de Buchman-beweging koesteren, eens ernstig deze woorden van Dr Kuyper overdenken en zich door zijn ervaring laten leeren. Er is tusschen de Brighto- n-beweging en die van Buchman menig punt van over- eenstemming; dat gevoelt men al uit de aangehaalde woorden van Kuyper.

Laat men niet spreken over de vraag, of dit en of dat niet goed is in de beweging. „Een iegelijk, heeft hij“ iets goeds, laat het hem brengen daar, waar Chris- tus zich een gemeente vergadert, door Zijn Geest en Woord, in eenigheid des waren geloofs, van het begin der wereld tot aan het einde; hij geloofd immers, dat hij daarvan een levend lidmaat is en het eeuwig zal blijven?